



11/2006 GOMENDIOA, MAIATZAREN 16^{koa}, EUSKO JAURLARITZAREN HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILARI EGINA, LANGRAIZ OKAN BIZI ETA GASTEIZKO (...) BHIn, D EREDUAN, DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZA IKASTEN ARI DIREN ADINGABEEI ONARTUTAKO ESKOLA-GARRAIORAKO LAGUNTZAK EDO DIRU-KOPURUAK BERRIZ AZTER DITZAN.

Aurrekariak

1. 2004ko urtarrilaren 13an, Ararteko erakundeak gomendio bat egin zion Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailari (1/2004 Gomendioa), Langraiz Okan bizi eta Gasteizko (...) BHIn Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza D ereduan ikasten ari ziren adingabeei eskola-garraiorako zerbitzu osagarria onar diezaien.
2. Hezkuntza administrazioak orduan emandako erantzunak ulertarazi ziguten ez zuela gomendioa onartu, eta, hortaz, erakunde honi laguntzarik ez ematearen adibidetzat jo genuen Eusko Legebiltzarrari egiten diogun urteroko txostenean. Hala ere, hezkuntza-administrazioak gomendioa ez betetzeko adierazi zituen eragozpenek zerikusi handiagoa zuten formazko kontuekin berez gomendioaren edukiarekin baino. Horregatik, erakunde honek zera adierazi zion kexagileari: garraiorako laguntza-eskabidea (2003-2004 ikasturteari zegokiona) ukatzen zuen berariazko ebazpena eska zezala, administrazioako justizia-bide egokiak erabili ahal izateko (administrazio helegiteak).

Interesdunak, erakunde honen aholkuei jarraiki, Administrazio eta Zerbitzuetarako sailburuordeari idazki bat helarazi zion helburu horrekin, 2005eko otsailean. Hezkuntza-administrazioak, ordea, bazirudien ez zuela bete nahi berariazko ebazpena emateko eskaera hori; horregatik, berriz jardun behar izan genuen, isiltasunezko jarrera hori bukarazteko. Horrek bigarren kexa-espedita hau bideratzea eragin du.

3. Bigarren jarduera honetan, 2006ko urtarrilaren 2an, Administrazio eta Zerbitzuetarako oraingo sailburuordearen ebazpenen kopiak jaso genituen erakunde honetan, 2005eko abenduaren 16koak. Ebazpen horien bidez, ikasleak garraiatzeko banan-banako diru-laguntzak ematea ebatzi zen. Haatik, kexa egindako familiarekin harremanetan jarri eta gero, gai horren gainean ez zutela jakinarazpenik jaso egiaztatu genuen.



Beraz, norberari jakinarazteko izapide hori nahitaez bete behar zuela gogorarazi behar izan genion hezkuntza-administrazioari, funtsezkoa baitzen artean geratzen ziren administrazio-justiziako bideak erabiltzeko.

Orobat, gure ustez, ebazpen horietan arrazoirik ez zela ematen nabarmendu genuen, hauxe baino ez baitzen adierazten “*el alumno solicitante cumple los requisitos*” eta “*la cuantía de la asignación sufragará el importe del transporte más económico*” laguntza-ematea ebazteko, kopurua nola kalkulatu zen azaldu gabe, nahiz eta familiak, bere laguntza-eskabidea justifikatzeko, argudiatzeko ahalegin handia egin zuen eta ibilgailu partikularra erabiltzetik sortu ziren gastuak ordain zitezela eskatu zuen.

4. Aurreko horri erantzunez, Administrazio eta Dirubideen zuzendari andreak idazki bat bidali dio erakunde honi. Honela dio:

“2005eko abenduaren 16ko Administrazio eta Zerbitzuetarako sailburuordearen Ebazpenaren bidez 2003/2004 ikasturterako eskola-garraiorako banakako dirulaguntzak eman zitzaizkien (...) eta (...) anaia-arrebei. Ebazpena 2006ko otsailaren 16an jakinarazi zitzaion familiari. Halaber, hilabete horretan (...) BHIk aipatutako bi ikasleen dirulaguntzen zenbatekoa jaso zuen.

Bi ikasleentzat banakako laguntzak ebazten dituen abenduaren 16ko Ebazpenari dagokionez, azalpen-zatian argi adierazten da dirulaguntza emateko aplikatzen den irizpidea, ‘ikaslearen helbidearen eta ikastetxearen arteko garraiorik ekonomikoena’. Gure ustez, irizpide hori oso argia da, kasu honetan treneko txartelaren prezioaren menpe baitago, eta ez inolako kalkulurik egitearen menpe.

Irailaren 9ko Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailburuaren Aginduak, eskola-garraiorako banakako dirulaguntzak deitzen dituenak, 3. artikuluan xedatutakoaren arabera, ‘ikaslearen helbidearen eta ikastetxearen artean garraio-zerbitzu publikoa izanez gero, dirulaguntzaren zenbatekoak garraiorik merkeena ordainduko du. Horretarako sortuko den Balorazio Batzordeak erabakiko ditu irizpide orokorraren salbuespena diren kasuak’.

Ari garen kasua ez da irizpide orokorraren salbuespentzat jo, ikasle horiek bizi diren Okako Langraizeko (...) BHIren hezkuntza-eskaintzak eskolatzearen premiei erantzuna ematen diela baloratzen da eta.



Aukeratu duten ikastetxera joateko ikasleek erabiltzen duten denbora luzeari dagokionez, hauxe besterik ez dugu esango: Arabako Hezkuntza Ordezkaritzatik, herrietako haurrak, ikastetxea dutenean, bertan eskolatzearen aldeko apustua egiten baitu, (...)BHira joateko aukera eman zitzaion familiari.

Dena den, 2006ko martxoaren 9an (...) jaunak eta (...) andreak gorako helegitea jarri zuten 2005eko abenduaren 16ko Administrazio eta Zerbitzuetarako Ebazpenaren, 2003/2004 ikasturterako (...) ikasleei eskola-garraiorako banakako dirulaguntzak ematea ebazten zuenaren, kontra. Helegitea une honetan ebazteko dago Sail honetako Azterlan eta Lege Araubide Zuzendaritzan.”

5. Bestalde, era berean, kexagileak Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailburuaren 2006ko apirilaren 4ko Aginduaren kopia bat eskuratu digu, horren bidez ebatzi baita berak bere seme-alaben izenean jarri zuen gora jotzeko errekurtsua.

Azken ebazpen horren oinarrietatik, interesgarria iruditzen zaigu honako hauek azpimarratzea:

“Sin embargo, de la regulación que realiza el artículo 3 de la citada Orden convocatoria no podemos deducir que exista un derecho de opción a favor de los beneficiarios de las ayudas, entre el transporte público o el vehículo particular. Dicho precepto, ha de interpretarse en el sentido de que si existiera servicio público en el que se pueda realizar el transporte diario, la ayuda consistirá en sufragar el importe del transporte público más económico, si bien no se excluye la posibilidad de que los casos que supongan una excepción, sean decididos por una Comisión de Valoración. En este sentido, la Comisión de Valoración en base a su discrecionalidad técnica, no ha considerado la existencia en el caso que nos ocupa de datos que puedan tildarse de excepcionales.

(...)

Segundo.- Don (...) y doña (...) alegan el gran inconveniente que supone para sus hijos el tener que trasladarse al IES (...) BHI de Vitoria-Gasteiz, tanto en tren por la gran pérdida de tiempo que supone la adecuación de



horarios como en vehículo particular por la peligrosidad de salir a la carretera a diario, especialmente en condiciones climatológicas adversas.

En este sentido es destacable la importante apuesta que viene realizando la Delegación Territorial de Educación de Álava en el sentido de que los niños y niñas que residen en los pueblos se escolaricen en sus propias localidades cuando disponen de centro docente. En este sentido de los datos obrantes en el expediente, es significativo que a Don (...) y doña (...), se les informó de la oferta educativa en el IES (...) de Nanclares de la Oca, sito en la localidad de residencia de estos alumnos.”

Gogoetak

1. Urtarrilaren 13ko 1/2004 gure aurreko Gomendioan adierazi genuenez, gure hezkuntza-sistema berezia da. Horren ondorioz, EAEn, bi zertzelada hauek baldintzatzen dute ikasleak garraiatzeko zerbitzu osagarria izatea edo onartzea: alde batetik, bizitokiko eragin-eremuan irakaskuntza maila jakin baterako hezkuntza-eskaintza nahikorik ez izateak –oro har gertatzen denez–, eta bestetik, aukeratutako hizkuntza-ereduko hezkuntza-eskaintzarik ez izateak.

Euskal hezkuntza-sistemaren antolaketak (Euskal Eskola Publikoari buruzko 1/1993 Legea, otsailaren 19koa), irakaskuntzako hizkuntza-ereduak arautzean (hizkuntza ofizialak egiaz ezagutuko direla ziurtatzeko eta euskararen erabilera normalizatzea sustatzeko tresna edo baliabide gisa), hiru eredu desberdin bakarrik aurreikusi ditu, A, B eta D ereduak deritzenak, curriculum funtsean gaztelaniaz, euskaraz eta gaztelaniaz edo euskaraz irakasten den. Testuinguru horretan, egia da Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza ezartzeko prozesuak ikastetxeei beren curriculum proiektuak garatzeko aukera eman diela, eta ikastetxeek zehazten dutela erabiliko duten hizkuntza-trataera, batez ere B ereduko taldeetan. Horrexegatik daude eredu indartuak, irakasleen hizkuntza-gaitasunaren mailen arabera. Aukera horrek, azken batean, euskaraz irakasgai gehiago irakastea errazten du.

Alabaina, hizkuntzaren trataeran ikastetxeei onartzen zaien malgutasun-tarte hori (batez ere B ereduko taldeetan) eta ikasleak beren bizitokitik deserrotzea eragozteko asmo txalogarria gorabehera, ezin da, inolaz ere, alde batera utzi edo baztertu –kasu honetan hezkuntza-administrazioak egin nahi duen bezala– EAeko ikastetxeetan eskolatutako ikasleek hizkuntza-eredua aske aukeratzeko duten eskubidea. Horrela, Euskal Eskola Publikoari buruzko Legeak ez du



inolako tarterik onartzen zera exijitzen duenean: hizkuntza-ereduen plangintza egitean, ziurtatu egin behar dela gurasoek eta ikasleek nahi dituzten ereduak aukeratzeko eskubidea gauzatuko dela, eta aukera hori libreki egingo dela bermatzeko administrazio-tresnak garatuko direla. Ez da eztabaidan jartzen sail horrek kalitateko hezkuntza-eskaintza egin nahi duela landa-eremuan ere, han bizi diren ikasle guztiak barne hartuko dituena, B ereduko taldeetan hizkuntzaren trataera indartuz. Hala ere, jokaera horrek ezin du berekin ekarri errealitatean hizkuntza-eredua libreki aukeratzeko eskubidea ukatzea edo mugatzea.

Horregatik, harritu egin gaitu Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila jada gaindituztat jotzen genituen argudio horiek berriz erabiltzen saiatzea, are gehiago ikasle horiexei, hurrengo ikasturteetan, eskola-garraiorako zerbitzu osagarria onartu zaiela ikustean, taxi zerbitzu baten bidez beraiantzako ibilbidea ezarri baita.

2. Edonola, aurreko hori zehaztea komeni bada ere, uneotan hezkuntza-administrazioarekin hasitako eztabaidak gai zehatz honi heldu behar dio: gazte horiek 2003-2004 ikasturtean beren gain hartu behar izan zituzten garraio-beharrak ordaintzeko asmoz, ikasle horiei onar dakiekeen diru-kopuru edo laguntza mota zehatza finkatzen ahalegindu behar da.

Lerro batzuk gorago idatzi dugunez, sailburuaren 2006ko apirilaren 4ko azken Aginduan zera adierazten da: deialdian egindako erregulazioak ez duela ahalbidetzen laguntza-onuradunek garraio publikoaren edo ibilgailu partikularraren artean aukeratzeko eskubidea dutela ondorioztatzea.

Administrazio eta Dirubideen zuzendari andreak ere gauza bera eman du aditzera.

Egia esan, deialdian [2003ko irailaren 9ko Agindua, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailburuarena, ikastetxe publikoetan Haur Hezkuntza (2. zikloa), Lehen Hezkuntza eta DBH (1. eta 2. zikloak) egiten ari diren ikasleak garraiatzeko banan-banako diru-laguntzetarako deialdia egiten duena.] argi adierazten da: *“Ikaslearen etxetik ikastetxera zerbitzu publikoren bat egonez gero, garraio biderik merkeena ordaintzeko izango da diru-laguntza”*. Alabaina, beste aukera hau ere onartzen da: *“Aipatu den irizpide orokorretik kanpo geldi daitezkeen kasuetan horretarako osatuko den Balorazio Batzordeak hartuko du erabakia”*.



Oso argi geratzen ez den arren, aztertzen ari garen kasua irizpide orokorraren salbuespentzat ez jotzeko erabakia, dirudienez, berariaz horretarako sortutako balorazio-batzorde batek hartu du, eta, bestalde, hezkuntza-administrazioak, duda egin gabe, erabakitzeko ahalmen edo diskrezionalitate tekniko handia ematen dio batzorde horri.

Erakunde honek inolako eragozpenik gabe onartzen du administrazio horrek nabarmendu nahi duen aske erabakitzeko ahalmen zabal hori. Hala ere, aldi berean, kontuan hartu behar da deialdi-aginduak Balorazio Batzordeari ematen dion erabakimena modu egokian gauzatuko bada, behar bezala arrazoitu behar duela bere lana, agian arbitrariotasunez jokatu dela pentsaraz dezakeen edozein arrasto bere erabakietatik urrunarazi eta baztertzeko.

3. Orduan, premisa horietatik abiatu eta kasu honetako gertakariak kontuan hartzen badira, erakunde honen iritziz, Balorazio Batzordeak familia horren eskabidez azkenean hartu duen erabakiak ez du bazterratzen arbitrariotasuna aurpegiratzea –hori da, azken batean, aztertzen ari garen kexa-espedientearen mamia.–, izan ere, erakunde honek hainbat aldiz eskatu arren, ez digute gutxienezko arrazoirik eman familia horrek bere eskabidea oinarritzeko erabili dituen argudio hauek baliogabetu ahal izateko:

*“En cuanto a la exigencia de utilización de **transporte ferroviario**, la **convocatoria no es en absoluto categórica**. Habrá que valorar en cada caso, las posibilidades ciertas que ofrece el transporte público en atención al objetivo que se pretende: **TRASLADO DE ALUMNOS A LOS CENTROS EDUCATIVOS**, y por lo tanto **similitud de horarios**, etc.,. Les adjuntamos los horarios de entrada y salida al centro escolar, así como los horarios del servicio público ferroviario para que puedan comprobar que no son en nuestro caso factibles.*

HORARIO DE ENTRADA: 08:45

HORARIO DE SALIDA: 17:45

HORARIO TREN MAÑANAS: 07:41

HORARIO TREN TARDES: 19:00

*Desde el **Departamento de Educación** respondiendo, o más bien eludiendo valorar la cuestión que se les plantea desde el **Ararteko**, uno de los problemas que según ellos tiene el transporte escolar, es **el cansancio**, originado porque los alumnos tienen que levantarse muy temprano para acogerse a los horarios del transporte y al regreso, el mismo problema, sin discutir por supuesto, el peligro que conlleva salir a la carretera todos los días y máxime cuando las inclemencias del tiempo son adversas.*



Pues en nuestro caso con el servicio ferroviario nos ocurre lo mismo, mis hijos habrían llegado al centro escolar, casi una hora antes de su apertura y al regreso dos horas más tarde de su salida de clase.

*Ahora bien, les traslado mi pregunta **¿SIGUEN PENSANDO QUE EL SERVICIO FERROVIARIO DE QUE DISPONEMOS ES EL MÁS ADECUADO PARA QUE MIS HIJOS ACUDAN A CLASE?** Espero que su respuesta sea **NO** porque de lo contrario, seguiré pensando, que para **Ustedes es más importante la parte monetaria que la humana.**”*

Horren aurrean, Hezkuntza Sailak orain arte erabili duen argudio bakarrak –familia hori bizi den aldean dagoen hezkuntza-eskaintzarekin zerikusia duenak– ez du beste iruzkinik merezi, lehen puntuan luze-zabal egin ditugun gogoetak aintzat hartuta.

Are gehiago, hezkuntza-administrazioak ondorengo ikasturteetan izan duen jokaeran bertan –taxi zerbitzuaren bitartez ibilbide bat antolatzea– inplizituki onartzen da adingabe horien kasua apartekoa dela, bada, bestela, tren zerbitzu publikoa beren benetako beharretara egokituko balitz –behar horiek modu egokian aintzat hartuta–, zerbitzu hori erabiltzen jarrai zezaketen, zerbitzu osagarri gisa, hezkuntza-aukera berberak izango zituztela bermatzeko.

Horrela bada, ez dugu ulertzen administrazioak zergatik ez duen onartzen familia horri ibilgailu partikularra erabiltzeagatik ordaintzea, deialdi-aginduaren hirugarren artikuluko 3.2 atalean adierazten den moduan.

Horregatik guztiagatik, gomendio hau egin genuen, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak –erakunde hau sortu eta arautzekoak– 11 b) artikuluan ezarritakoaren arabera:

11/2006 GOMENDIOA, maiatzaren 16koa, Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailari egina

Berrikus ditzala (...) eta (...) adingabeei eskola-garraiorako onartu zitzaizkien laguntzak edo diru-kopuruak –adingabe horiek, Langraiz Okan bizi diren arren, 2003-2004 ikasturtean Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako ikasketak egin zituzten Gasteizko (...) BHIIn, D ereduari, eskura zituzten garraio-bideak modu



arrazoituan balioztatuz eta, hortaz, ibilgailu partikularra erabiltzera behartuta zeudela aintzat hartuz.